

Natura 2000-handleplan 2012-2015

Køge Å

Natura 2000-område nr. 148
Habitatområde H131

KØGE KOMMUNE

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Indholdsfortegnelse

Vedtagelse af naturhandleplan	3
Baggrund	4
Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan.....	5
Natura 2000 område nr. 148 Køge Å.....	5
Mål for planperioden	6
Forventede metoder og forvaltningstiltag	7
Prioritering af den forventede forvaltningsindsats.....	10
Forventet effekt	11
Miljøvurdering.....	12
Bilag 1: Naturtyper på udpegningsgrundlag	13
Bilag 2: Oversigtskort over habitatområdet og over kortlagte naturtyper i habitatområdet.....	14
Bilag 3: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.....	17

Vedtagelse af naturhandleplan

Et forslag til naturhandleplanen for habitatområdet Køge Å blev vedtaget af Køge Kommune, Teknik- og Miljøudvalget, den 10. maj 2012.

Forslaget har derefter været fremlagt i offentlig høring i perioden 1. juni – 31. august 2012. De høringssvar, der indkom i offentlighedsfasen er opsamlet i en hvidbog. Svarene gav ikke anledning til væsentlige ændringer i handleplanen, men vil på andre måder indgå i kommunernes arbejde for at realisere naturplejen i området.

Der er også kommet en række anbefalinger fra KL til generelle justeringer af kommunernes handleplaner. Disse anbefalinger er indarbejdet i planen.

Den endelige handleplan skal være vedtaget senest 1 år efter vedtagelse af den statslige naturplan, hvilket vil sige den 8. december 2012.

Naturhandleplanen er vedtaget af:

Køge Kommune
Den 6. december 2012

Erling Larsen /
Formand for Teknik- og Miljøudvalget

Bjarne Svendsen
Natur- og Miljøchef

Baggrund

Der er udarbejdet statslige Natura 2000-planer for 246 Natura 2000-områder, som kan findes på www.naturstyrelsen.dk.

Denne handleplan er en udmøntning af Natura 2000-plan for område Natura 2000 område nr. 148 Køge Å.

Handleplanen er udarbejdet af Køge Kommune og Naturstyrelsen.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder - bortset fra skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Hver kommune sikrer gennemførelse for sit område inden udgangen af år 2015.

Naturstyrelsen er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Naturstyrelsen sikrer gennemførelse af disse dele af handleplanen inden udgangen af år 2021.

Handleplanen er udarbejdet med hjemmel i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24/9 2009), bekendtgørelse nr. 1117 af 25/11 2011 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner og bekendtgørelse 1116 af 25/11 2011 om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning.

Det fremgår af lovgivningen:

- at en handleplan skal indeholde:
  - en prioritering af handleplan-myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden
  - en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter
  - de forventede metoder og forvaltningstiltag, som handleplan-myndigheden vil tage i brug for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus
- at en handleplan ikke må stride imod retningslinjer fastsat i den statslige Natura 2000-plan.
- at en handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelse af handleplanen.

Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen og -handleplanen til grund.

I handleplanen anvendes en række Natura 2000-begreber m.m., som er defineret nærmere i bilag 3.

Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan

Resume

Natura 2000 område nr. 148 Køge Å

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området Køge Å strækker sig fra Køge by og vest på til nord for Bjæverskov. Området dækker et areal på næsten 60 ha og udgøres hovedsagelig af Køge Å, men indeholder også en del af de lave enge, der ligger ned til åen.

Køge Å løber gennem et meget varieret landskab - fra intensivt dyrket landbrugsland, over lave fugtige enge og større skove - for til sidst at løbe gennem Køge by inden den munder ud i Køge Bugt.

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte den lille fisk pignmerling, vandplanterne knyttet til selve åen, urtevegetationen samt elle- og askeskove langs vandløbet.

Pignmerling er fundet flere steder i Køge Å og vurderes at være forholdsvis talrig. Inden for Natura 2000 området findes godt 6 km bræmmer langs Køge Å med høj urtevegetation.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Køge Å påvirkes af næringsstoffer som følge af udledning af spildevand og af vandindvinding. Endvidere er elle- og askeskove langs vandløbet negativt påvirket af næringsstoffer. Vandløbsvedligeholdelsen i form af oprensning og grødeskæring kan muligvis forringe betingelserne for at fastholde eller udvide arealerne med de naturtyper, der er knyttet til selve vandløbet. Desuden er Kæmpe-bjørneklo en trussel for naturværdierne flere steder i området.

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Målsætning

Det overordnede mål for området er at genoprette åen til gunstig bevaringsstatus og at sikre velegnede levesteder for pignmerling.

Mål for planperioden

(Natura 2000-planens indsatsprogram)

Natura 2000-planens indsatsprogram er bindende retningslinjer for handleplanen i første planperiode, og anvendes derfor som handleplanens mål. Dette indsatsprogram skal være gennemført med udgangen af år 2015, dog år 2021 for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Indsatsprogrammet vedrører alene naturtyper og arter, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. bilag 1.

Indsatsprogrammet er på side 15-17 i [Natura 2000-planen](#). Her er et sammendrag:

Mål

Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.
- Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi. Det skal i øvrigt undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyper, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi.
- Vandløbet sikres gode fysiske forhold. Denne indsats sikres via vandplanlægningen.
- Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje.
- Der sikres fortsat velegnede levesteder for pigning med hensyntagen til artens sårbarhed for lavt iltindhold i åvandet. Denne indsats sikres jf. den statslige naturplan via vandplanen.
- Invasive arter som kæmpe-bjørneklo skal bekæmpes, og deres spredning forebygges.

Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- Skovnaturtyper sikres. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.
- Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse.

Forventede metoder og forvaltningstiltag

Her angives de metoder og forvaltningstiltag, som forventes at skulle anvendes for at opfylde handleplanens mål (Natura 2000-planens indsatsprogram). Der angives dog *ikke* metoder og forvaltningstiltag for offentlige arealer, hvor lodsejerne selv udarbejder drifts- og plejeplaner for at gennemføre Natura 2000-planen.

Den konkrete indsats på et areal forventes i stort omfang udmøntet ved, at lodsejeren søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet. For nærmere information henvises til [NaturErhvervsstyrelsen](#) og – for skovbevoksede arealer – til [Naturstyrelsen](#).

Naturtyper

Sikring af skovnaturtyper

Det fremgår af Natura 2000-planens indsatsprogram, at "*skovnaturtyper sikres*". Det vil primært ske ved at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje - se bilag 3. Der skønnes at være behov for, at i størrelsesordenen 1,5 ha omfattes af en skovnaturtypebevarende drift og pleje, hvoraf 0 ha skønnes allerede at være beskyttet på denne måde. I særlige tilfælde er der behov for at udlægge arealer med skovnaturtyper til urørt skov. Det drejer sig primært om arealer, som i forvejen har haft minimal eller ingen hugst. Der skønnes ikke at være behov for, at arealer udlægges til urørt skov.

Bekæmpelse af invasive arter

Ifølge Natura 2000-planen vokser den invasive art kæmpe-bjørneklo mange steder langs Køge Å og tilgrænsende arealer. Desuden findes kæmpe-bjørneklo langs tilløbene til Køge Å. Kæmpe-bjørneklo vurderes at være en trussel mod naturtypen urtebræmme (6430). Køge Kommunes indsatsplan for bekæmpelse af Kæmpe-Bjørneklo langs Køge Å og tilløb forventes at kunne eliminere denne trussel mod naturtypen.

I tabel 1 angives de forventede metoder og forvaltningstiltag for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget, jf. bilag 1.

Arealer angivet i tabel 1 er potentielle bruttoarealer, der vil blive undersøgt nærmere i planperioden med henblik på at vurdere gennemførlighed. Indsatsens præcise omfang vil bero på en biologisk, teknisk og økonomisk vurdering og vil sikre Natura 2000-planens målopfyldelse ved at:

- Arealer med disse naturtyper indenfor Natura 2000-området ikke går tilbage
- Tilstanden samlet set ikke forringes i denne planperiode.

Tabellen er inddelt i 2 grupper:

- Lysåbne naturtyper, inkl. sø- og vandløbsnaturtyper (se bilag 3)
- Skovnaturtyper (se bilag 3)

En af naturtyperne er kortlagt, og kan ses på hjemmesiden [PRIOR](http://prior.dmu.dk/) (<http://prior.dmu.dk/>).

I tabel 1 er der et skøn over omfanget af de enkelte metoder og forvaltningstiltag for den kortlagte naturtype. I den forbindelse skelnes mellem "Igangværende indsats" og "Behov for ny indsats", da der allerede er igangværende indsatser i Natura 2000-området, der bidrager til at opfylde handleplanens mål.

Tabel 1: Forventede metoder og forvaltningstiltag for naturtyperne*

Forventede metoder og forvaltningstiltag	Skøn over omfanget af:		
	Igangværende Indsats**	Behov for ny indsats	Samlet indsats
Lysåbne naturtyper:			
Ej kortlagt	Indsatsplan for bekæmpelse af Kæmpe-Bjørneklo i Køge Kommune		
Skovnaturtyper:			
<i>Skov med fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	1,23 ha	1,23 ha
<i>Skov uden fredskovspligt:</i>			
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0 ha	0,25 ha	0,25 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne drifts- og plejeplaner.

** Særligt for skovnaturtyperne:

Igangværende indsatser

Dækker skovarealer, der i hele planperioden er beskyttet ved skovlovsaftale, fredning eller lignende. I særlige tilfælde kan der være behov for en supplerende beskyttelsesindsats.

Bemærk: Træbevoksede moser, hvor vegetationen er opstået naturligt, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller skovlovens § 28. Det kan omfatte 91E0 Elle- og askeskov. Sådanne arealer er ikke medtaget under "Igangværende indsatser" i tabel 1, selvom beskyttelsen kan være tilstrækkelig.

Arter

I tabel 2 angives de forventede metoder og forvaltningstiltag for *arterne* på udpegningsgrundlaget (1149 Pigsmerling) *udover* indsatsen for naturtyperne, som i mange tilfælde også vil gavne arterne. Antal stk. angivet i tabel 2 er potentielle bruttostk. Indsatsens præcise omfang i planperioden vil bero på en biologisk, teknisk og økonomisk vurdering.

Tabel 2: Forventede metoder og forvaltningstiltag for arter *udover* indsatsen for naturtyperne.*

Forventede metoder og forvaltningstiltag	Skøn over omfanget af:		
	Igangværende indsats	Behov for ny indsats	Samlet indsats
Tiltag via vandplanen	3 indsatser*	1**	4

* Der er 3 fungerende typer af tiltag i Køge Kommune til sikring af sommervandføringen i kommunens vandløb. Det drejer sig om 6 udpumpningsboringer, hvoraf 2 drives af henholdsvis Københavns Energi A/S og Køge Vand A/S og de sidste 4 af Køge Kommune.

Af andre tiltag er der opstuvning af vinternedbør i Kimmerslev Sø og Skovbakkesøen for at lukke vandet ud i vandløbene om sommeren.

I sommeren 2010 og 2011 har Københavns Energi fået tilladelse af Ringsted Kommune til at overføre op til 50 l/s fra Harraldsted- og Gystingesøerne. Vandet er tilført til to steder ved Regnemark for at forøge vandføringen i hovedløbet til Køge Å. Pga. meget sommernedbør har der ikke været muligt at vurdere effekterne til bunds, men resultaterne fra 2010 tyder på en positiv effekt.

** Jf. tidligere beskrevne mål i første planperiode i statens naturplan for området, bliver der sikret levesteder for 1149 Pigsmerling med hensyn til artens sårbarhed overfor lavt iltindhold i åvandet via vandplanen.

Prioritering af den forventede forvaltningsindsats

I 1. planperiode gælder indtil videre den med Grøn Vækst afledte nationalpolitiske præmis om frivillighed i Natura 2000-indsatsen, hvilket også er baggrunden for den økonomiaftale for 2013 mellem regeringen og KL, der lægger de økonomiske rammer for den kommunale Natura 2000-indsats.

Indsatsen i 1. planperiode skal standse tilbagegangen for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. I Natura 2000-planen er dette mål udmøntet i to delmål:

1. Sikring af tilstanden af eksisterende naturarealer og arter
2. Sikring af naturtyper og levesteder som ikke er beskyttede

De to delmål lægger niveauet for den indsats, som handleplanmyndighederne skal gennemføre, og er udtryk for den nationale prioritering i 1. planperiode.

Her beskrives de dele af indsatsprogrammet, som handleplanmyndighederne forventes at gennemføre med særligt fokus og tidligt i planperioden:

1. Sikring af tilstanden af eksisterende naturarealer og arter
  - Tiltag via vandplanlægningen
  - Bekæmpelse af invasive arter (indsatsplan for bjørneklo)
  - Gældende lovgivning (husdyrloven)
  - Skovnaturtyper: Elle- og askeskov (91E0) sikres ved en skovnaturtypebevarende drift og pleje.
2. Sikring af naturtyper og levesteder som ikke er beskyttede
  - Skovnaturtyper
  - Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse. Køge Kommune planlægger kun forvaltningsindsats efter denne sigtelinje hvad angår gældende lovgivnings (naturbeskyttelseslovens) sikring af naturtyper, hvorunder habitatnaturtyper forventes at være omfattet

Forventet effekt

Her beskrives den forventede naturmæssige effekt ved at gennemføre de enkelte aktiviteter. Den faktiske naturmæssige effekt for naturtyper og arter vil løbende blive fulgt i det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

Lysåbne naturtyper:

- Rydning af uønsket opvækst

Køge Kommune har den 3. marts 2010 vedtaget Indsatsplan mod Kæmpe-Bjørneklo jf. bekendtgørelse nr. 862 af 10/9/2009 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Målet med indsatsplanen er, at bekæmpelse af bjørneklo bliver så effektiv, at indsatsen efter år 2017 vil være begrænset til overvågning af artens spredningskorridorer og bekæmpelse af eventuelt nye frøplanter.

- Forbedring af hydrologi

Forventet effekt af tiltag via vandplanen

Skovnaturtyper:

- Skovnaturtypebevarende drift og pleje

Med den *skovnaturtypebevarende drift og pleje* beskyttes skovnaturtyperne mod gødskning, sprøjtning og yderligere afvanding. I nogle tilfælde etableres mere naturlige vandstandsforhold.

Der sikres nogle af de naturmæssigt vigtige strukturer, f.eks. vedvarende skovdække, en vis andel uforstyrret jordbund, hule og døde træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne fremmes, og invasive arter kan bekæmpes. I særlige tilfælde plejes skovnaturtyperne med gamle driftsformer såsom skovgræsning og stævning. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne.

Ny habitatnatur:

- Udvidelser af naturtyper

Anvendes ikke

Arter:

Forventet effekt af ændret vedligeholdelse af vandløb er beskrevet i Køge Kommunes Vandhandleplan 2012-2015 under ændret vedligeholdelse. Ved ændret vedligeholdelse kan strømrønden reduceres, hvilket kan være et virkemiddel til at aflejre mindre slam på Pigmerlingens opholdssteder på bunden af vandløbet.

1349 Pigsmerling overvåges af naturstyrelsen jf. vandplanen.

Miljøvurdering

Den kommunale naturhandleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (Lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009).

For samtlige statslige naturplaner er der foretaget en strategisk miljøvurdering.

Naturhandleplanen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede naturplaner. Naturhandleplanen sætter ikke nye rammer for fremtidige anlægstilladelser og vil ikke kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder udover, hvad der er anført i den statslige naturplan. Derfor vurderer Køge Kommune, at der ikke skal foretages en selvstændig strategisk miljøvurdering for denne.

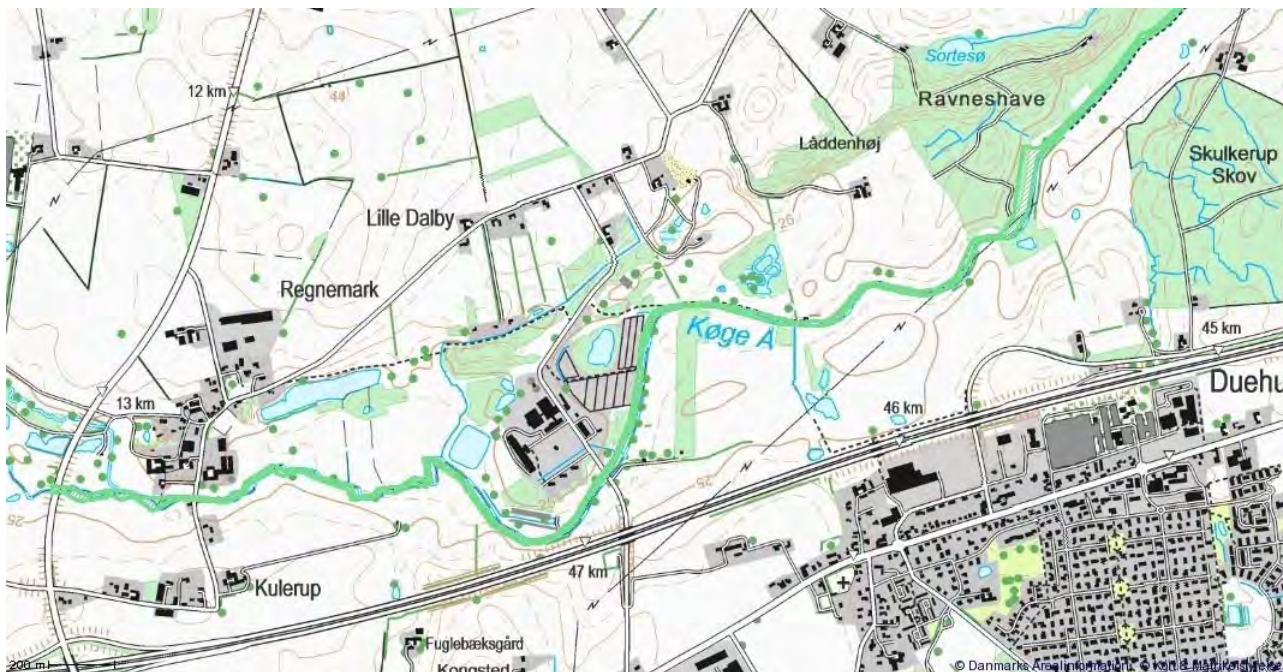
Bilag 1: Naturtyper på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 131:
(<http://prior.dmu.dk/>)

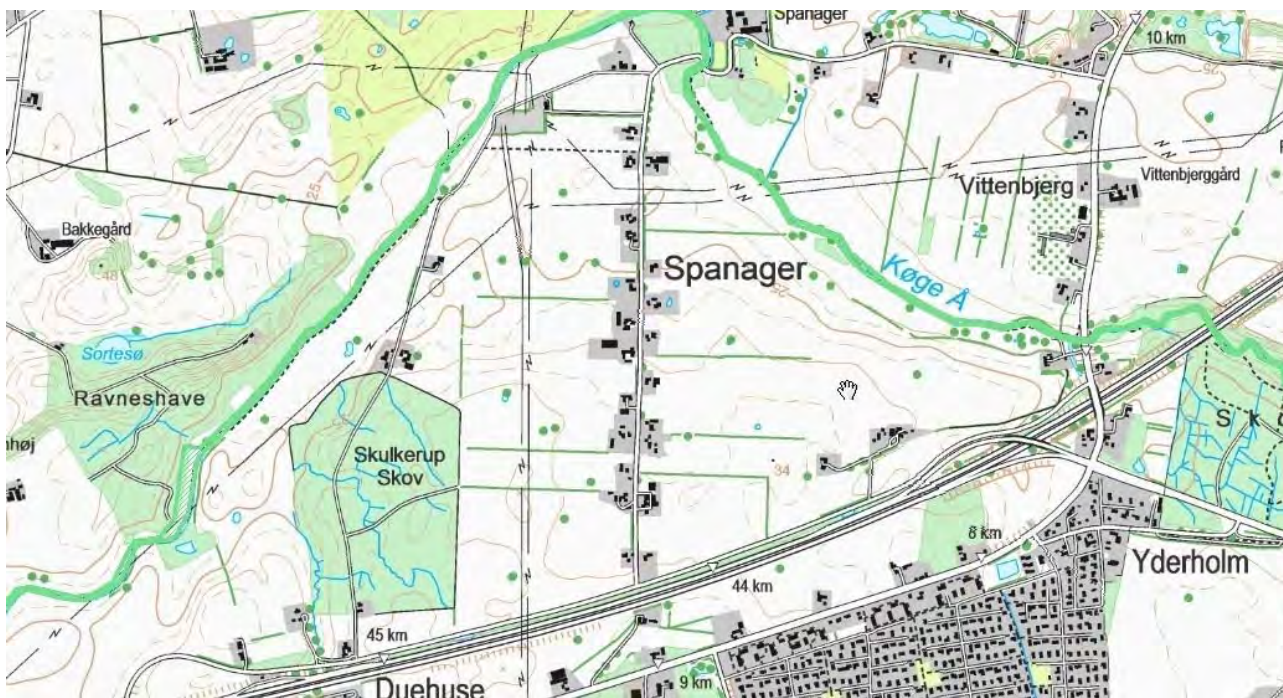
Naturtypenr.	Naturtype	Handleplan-myndighed		I alt
		Køge Kommune	Naturstyrelsen	
91E0	Elle- og askeskov	0,25 ha	1,23 ha	1,48 ha
3150	Næringsrig sø			<i>ej kortlagt</i>
3260	Vandløb			<i>ej kortlagt</i>
3270	Å-mudderbanke			<i>ej kortlagt</i>
6430	Urtebræmme			<i>ej kortlagt</i>
I alt		0,25 ha	1,23 ha	1,48 ha

Bilag 2: Oversigtskort over habitatområdet og over kortlagte naturtyper i habitatområdet

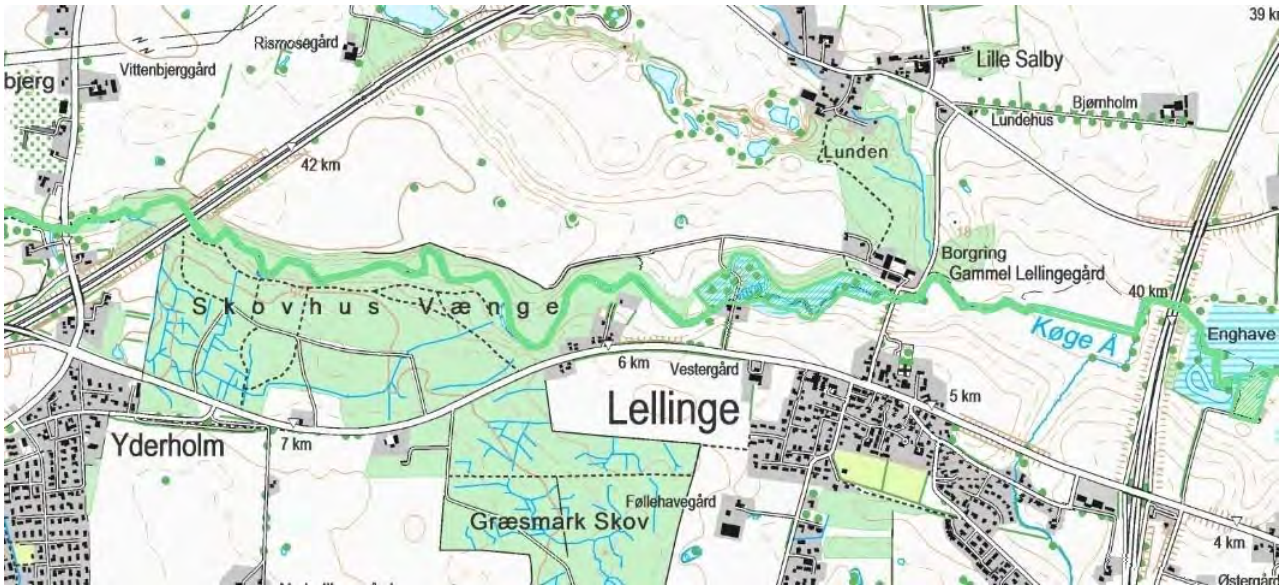
Habitatområdet fra Vestre Ringvej ved Regnemark i vest til Københavnsvej ved Køge by i øst

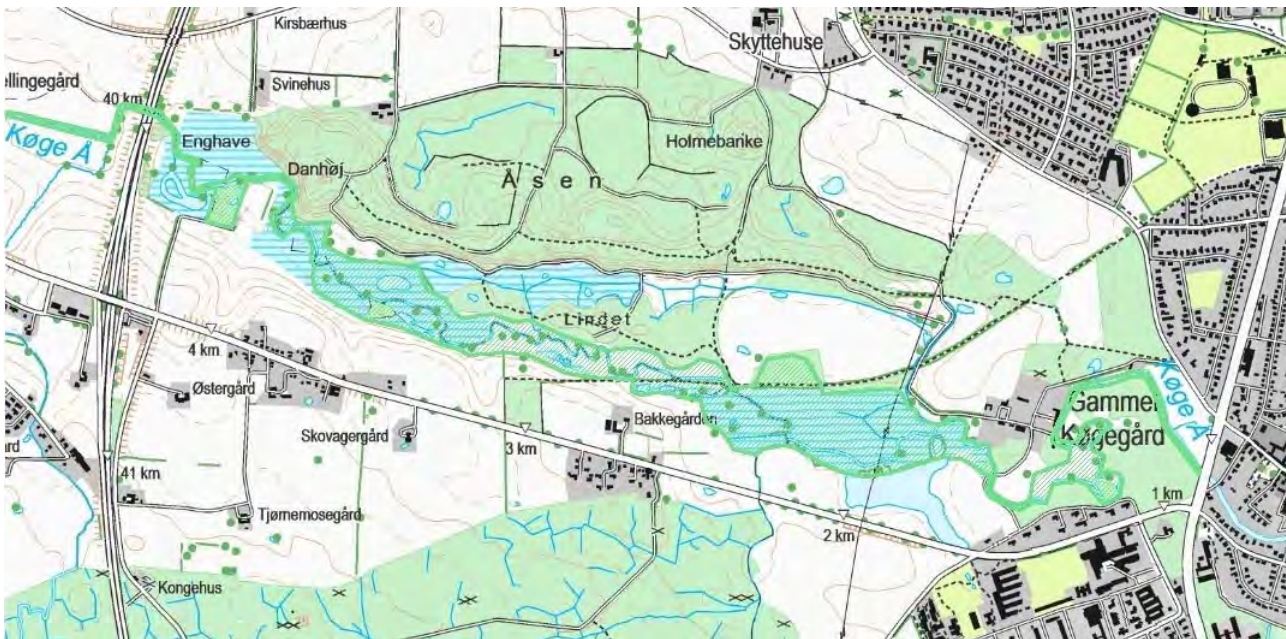
1 – Fra Vestre Ringvej til Ravneshave

2 – Fra Ravneshave til Vestmotorvejen

3 – Fra Vestmotorvejen til Sydmotorvejen

4 – Fra Sydmotorvejen til Københavnsvej (Køge By)

Kortlagte naturtyper indenfor habitatområdet

Kortlagte forekomster af aske-/ellesump (91E0) som indgår i naturhandleplanen ligger i habitatområde Køge Å

Bilag 3: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som også rummer Ramsarområder, og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Natura 2000-områderne kan ses i Danmarks Miljøportal . Der er mere information om Natura 2000 på Naturstyrelsens hjemmeside
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag af beskyttelsesområder. Du kan finde udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag .
Naturtyper	Naturtyperne er defineret nærmere i " Habitatbeskrivelser, årgang 2010 ". Endvidere er alle danske naturtyper beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside .
Lysåbne terrestriske naturtyper	I Danmark er der 35 lysåbne terrestriske naturtyper: 1210 (Enårig vegetation på strandvolde) , 1220 (Flerårig vegetation på stenede strande) , 1230 (Klinter eller klipper ved kysten) , 1310 (Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter) , 1320 (Vadegræssamfund) , 1330 (Strandenge) , 1340 (Indlands-strandenge) , 2110 (Begyndende klitdannelser) , 2120 (Hvide klitter og vandremiler) , 2130 (Stabile kystklitter med urtevegetation) , 2140 (Stabile kalkfattige klitter med Empetrum nigrum) , 2160 (Kystklitter med havtorn) , 2170 (Kystklitter med gråris) , 2190 (Fugtige klitlavninger) , 2250 (Kystklitter med enebær) , 2310 (Indlandsklitter med lyng og visse) , 2320 (Indlandsklitter med lyng og revling) , 2330 (Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene) , 4010 (Våde dværgbusksamfund med klokkel yng) , 4030 (Tørre dværgbusksamfund (heder)) , 5130 (Enebærkrat på heder, overdrev eller skrænter) , 6120 (Tørketålende græsvegetation på kalkrig jordbund) , 6210 (Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund) , 6230 (Artsrige overdrev) , 6410 (Tidvis våde enge) , 6430 (Bræmmer med høje urter) , 7110 (Aktive højmoser) , 7120 (Nedbrudte højmoser) , 7150 (Lavninger på tørv med Rhynchosporion) , 7210 (Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe) , 7220 (Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand) , 7230 (Riggær) , 7140 (Overgangstyper af moser og hængesæk) , 8220 (Indlandsklitter af kalkfattige bjergarter) , 8230 (Indlandsklitter af kalkfattige bjergarter med pionerplantensamfund) .
Sø- og vandløbsnaturtyper	I Danmark er der 7 sø- og vandløbsnaturtyper: 3110 (Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller) , 3130 (Ret

	næringsfattige søer og vandhuller), 3140 (Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger) , 3150 (Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter) , 3160 (Brunvandede søer og vandhuller) , 3260 (Vandløb med vandplanter) , 3270 (Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter) .
Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit) , 9110 (Bøg på mor) , 9120 (Bøg på mor med kristtorn) , 9130 (Bøg på muld) , 9150 (Bøg på kalk) , 9160 (Ege-blandskov) , 9170 (Vinteregeskov) , 9190 (Stilkeke-krat) , 91D0 (Skovbevokset tørvemose) , 91E0 (Elle- og askeskov) .
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitat-områderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte områder kan f.eks. findes på PRIOR .
Tilstandsklasse	Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvejning af de to indeks. Der er 5 tilstandsklasser: I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand De to øverste klasser I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand. Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses på PRIOR .
Gunstig bevaringsstatus	En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når: - arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når: - bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande
Natura 2000-plan	Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle

	<p>hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram.</p> <p>Natura 2000-plan kan findes på Naturstyrelsens hjemmeside.</p>
Natura 2000-handleplan	<p>Natura 2000-planen udmøntes i handleplaner. En kommune skal således udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunen skal efterfølgende sikre, at handleplanen gennemføres. På tilsvarende måde har Naturstyrelsen ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.</p>
Offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	<p>Offentlige lodsejere har mulighed for selv at udarbejde drifts- og plejeplan som opfølgning på en Natura 2000-plan. I Natura 2000-handleplanen skal der være resuméer af de offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner.</p>
Invasive arter	<p>Invasive arter dækker over plante- og dyrearter, der af mennesket er blevet flyttet fra en del af verden til en anden og her påvirker hjemmehørende arter negativt. Et almindeligt brugt eksempel er kæmpe-bjørneklo, som er ført til Danmark fra Kaukasus og nu giver problemer i eksempelvis moser, hvor den udkonkurrerer hjemmehørende plantearter.</p>
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov er den skovnaturtypebevarende drift og pleje defineret på følgende måde:</p> <p>Alle arealer omfattes af en basissikring med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedvarende skovdække • Ved skovdrift skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes • Ved foryngelse skal der anvendes en naturvenlig foryngelse • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet • Ingen øget afvanding • Bevaring af eksisterende dødt ved og træer med hulheder • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt <p>Som minimum skal alle arealer i tilstandsklasse 1 omfattes af en supplerende sikring med én eller flere af følgende tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevaring af store træer til død og henfald • Bekæmpelse af invasive arter • Etablering af naturlige vandstandsforhold

	<ul style="list-style-type: none"> • Forberedelse til skovgræsning
Urørt skov	<p>I Natura 2000-tilskudsordning for skov omfatter udlæg til urørt skov følgende restriktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen skovdrift • Ingen fjernelse af levende eller døde træer • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Ingen forstyrrelse af jordbunden • Ingen oprensning eller nygravning af grøfter • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt